

УДК 347.919.3

Андронов Ігор Володимирович,

доктор юридичних наук, доцент,

професор кафедри цивільного процесу

Національного університету «Одеська юридична академія»

НЕДОСТАТНІСТЬ ЮРИДИЧНОЇ ВИЗНАЧЕНОСТІ СПРОЩЕНОГО ПОЗОВНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Постановка проблеми. Однією з цілей останнього оновлення процесуального законодавства України була оптимізація судових процедур, реалізація принципу пропорційності, тобто запровадження більшої диференціації процесуальних форм, що дозволило б значну частину справ розглядати за спрощеною процедурою, залишивши громіздке загальне позовне провадження лише для тих справ, які за своїми ознаками її потребують. В результаті судовий захист мав би стати більш швидким, не втративши при цьому ефективності.

Так, у додатках до Рекомендації R (84) 5 Комітету міністрів державам-членам стосовно принципів цивільного судочинства, що направлені на удосконалення судової системи, зокрема у змісті принципу 4 наголошується на тому, що суд, принаймні в першій інстанції, слід наділити повноваженнями вирішувати, з огляду на характер справи і за винятком випадків, коли зазначене чітко передбачене законом, чи провадження має здійснюватися письмово або усно, або в обидва ці способи. Також забезпечення реалізації положень принципу 8 потребують запровадження конкретних правил чи зведення правил, які прискорюватимуть розв'язання спорів: а) у невідкладних справах; б) у справах, які стосуються незаперечного права, претензій щодо відшкодування завчасно оцінених збитків та у випадках подання позову на невеликі суми; с) у зв'язку з дорожньо-транспортними пригодами, трудовими спорами, відносинами між орендодавцем і орендаром житла і деякими питаннями сімейного права, зокрема встановленням і переглядом розміру аліментів.

З цією метою можна застосовувати один чи кілька з таких заходів: спрощені методи започаткування судового провадження; відмова від судових засідань, проведення лише одного слухання або, залежно від обставин, проведення попереднього слухання; здійснення лише усного провадження чи провадження лише на письмі, залежно від обставин; заборона або обмеження деяких заперечень і роз'яснень; гнучкіші правила надання свідчень; відмова від перерв у слуханнях або проведення засідання лише з короткими перервами; призначення судового експерта ех оффіціо або за клопотанням сторін на початку провадження, якщо це є можливим; активна позиція суду у веденні справи, виклику свідків та слуханні свідчень [1].

Варто визнати, що з набранням чинності Закону України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» від 03.10.2017 р. № 2147-VIII, яким було викладено ЦПК України в новій редакції, даної мети було частково досягнуто, зокрема й внаслідок включення до системи цивільного процесу спрощеного позовного провадження. Значна кількість цивільних справ позовного провадження стали розглядатися судами за спрощеною процедурою, завдяки чому вдалося значно скоротити строки їх розгляду, дещо зменшивши навантаження на суди.

Водночас, жодне масштабне оновлення процесуального законодавства не обходиться без недоліків, зокрема у логіці побудування процесуальної моделі судочинства. Вже стало традицією,

що кожна суттєва зміна цивільного процесуального законодавства призводить до ускладнення системи цивільного процесу, що й сприяє виникненню неузгодженостей та прогалин у правовому регулюванні процедури розгляду та вирішення цивільних справ. Не стала винятком і нова редакція ЦПК України. Недоліки цивільного процесуального законодавства, неузгодженість окремих його норм є порушенням одного з важливих принципів, що є необхідним елементом верховенства права – принципу юридичної визначеності.

Венеціанська комісія наголосила, що принцип юридичної визначеності є істотно важливим для питання довіри до судової системи та верховенства права. Він є істотно важливим також і для плідності бізнесової діяльності, з тим щоб генерувати розвиток та економічний поступ. Аби досягти цієї довіри, держава повинна зробити текст закону (the law) легко доступним. Вона також зобов'язана дотримуватись законів (the laws), які запровадила, і застосовувати їх у передбачуваний спосіб та з логічною послідовністю. Передбачуваність означає, що закон має бути, за можливості, проголошений наперед – до його застосування, та має бути передбачуваним щодо його наслідків: він має бути сформульований з достатньою мірою чіткості, аби особа мала можливість скерувати свою поведінку [2, с. 178].

Юридична визначеність вимагає, щоб юридичні норми були чіткими і точними та спрямованими на забезпечення того, щоб ситуації та правовідносини залишались передбачуваними [2, с. 178].

На необхідності забезпечення належної якості законів, чіткості й недвозначності норм законодавства, передбачуваності правових наслідків поведінки суб'єктів суспільних відносин як складовій принципу юридичної визначеності наполягає у низці своїх рішень і Європейський суд з прав людини (рішення у справах Олссон проти Швеції [3], Барановський проти Польщі [4], Микола Кучеренко проти України [5] та ін.).

Нечіткість та неузгодженість норм процесуального законодавства призводить до різного їх застосування судами, що, звичайно, не сприяє забезпеченню єдності судової практики та ефективності судового захисту права.

Стан дослідження теми. Науковцями та юристами-практиками неодноразово здійснено аналіз положень нової редакції ЦПК України. Проблематиці спрощеного позовного провадження та малозначних справ присвячено, зокрема, праці таких вчених як: В.І. Бобрик, С.Б. Булеца,

К.В. Гусаров, В.В. Заборовський, О.Ю. Зуб, І.О. Ізарова, М.Г. Поліщук, О.І. Попов, О.С. Ткачук, О.І. Угриновська, Р.Ю. Ханік-Посполітак та ін.

Однак проблема неузгодженості норм цивільного процесуального законодавства України, що регулюють порядок призначення цивільних справ до розгляду в порядку спрощеного позовного провадження, залишається невирішеною.

Метою статті є здійснення аналізу підстав віднесення цивільних справ до категорії малозначних та призначення їх до розгляду в порядку спрощеного позовного провадження, встановлення недоліків правового регулювання даного питання та визначення шляхів їх усунення.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Відповідно до ст. 274 ЦПК України у порядку спрощеного позовного провадження розглядаються справи:

- 1) малозначні справи;
- 2) що виникають з трудових відносин;

3) про надання судом дозволу на тимчасовий виїзд дитини за межі України тому з батьків, хто проживає окремо від дитини, у якого відсутня заборгованість зі сплати аліментів та якому відмовлено другим із батьків у наданні нотаріально посвідченої згоди на такий виїзд.

У порядку спрощеного позовного провадження може бути розглянута будь-яка інша справа, віднесена до юрисдикції суду, за винятком справ, зазначених у частині четвертій цієї статті [6].

Таким чином, основу справ, які розглядаються в порядку спрощеного позовного провадження, складають малозначні справи.

Відповідно до ч. 6 ст. 19 ЦПК України малозначними справами є:

1) справи, у яких ціна позову не перевищує ста розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб;

2) справи незначної складності, визнані судом малозначними, крім справ, які підлягають розгляду лише за правилами загального позовного провадження, та справ, ціна позову в яких перевищує п'ятсот розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб [6].

Слід зазначити, що закріплений у ЦПК термін «малозначна справа» не має жодного відношення до справжньої оцінки того значення, яке справа має для суду або сторін. Неупередженість суду, зокрема, означає, що він проявляє однакове ставлення до кожної справи, яка знаходиться у його провадженні, а тому жодна справа не може мати для нього більшого або меншого значення.

Що стосується значення справи для сторін, особливо позивача, то її оцінити об'єктивно досить важко. Ставлення особи до власної справи залежить від багатьох суб'єктивних чинників. Можна лише стверджувати, що якщо особа звернулася до суду, то це вже може свідчити, що для неї дана справа має достатньо важливе значення, принаймні настільки, що вона погодилася оплатити судовий збір та витрати на правову допомогу.

Більше того, як слідує з положень п. 2 ч. 3 ст. 389 ЦПК України, як виняток, судові рішення у малозначній справі може бути переглянуте в касаційному порядку, зокрема, якщо справа становить значний суспільний інтерес або має виняткове значення для учасника справи, який подає касаційну скаргу, а також якщо суд першої інстанції відніс справу до категорії малозначних помилково (тобто це два окремих самостійних винятки із загального правила про неможливість касаційного оскарження судових рішень у малозначних справах). Аналіз наведених положень процесуального закону дає підстави стверджувати, що справа може мати виняткове значення для учасника справи і при цьому залишатися малозначною.

Малозначність справи є юридичною характеристикою справи (не пов'язаною з суб'єктивною оцінкою її значення для суду та сторін), що має цілком об'єктивні критерії, наявність чи відсутність яких піддається оцінці судом. За правовою позицією Верховного Суду властивостями, притаманними цивільній справі, за якими визначається, чи є справа малозначною, є ціна пред'явленого позову та його предмет [7]. Такий підхід є правильним, хоча й занадто узагальненим, а тому не дає можливості повною мірою визначити критерії, за якими та чи інша цивільна справа може бути віднесена до малозначних справ.

Критерії віднесення справ до малозначних, в першу чергу, залежать від того, чи мають позовні вимоги майновий характер. Майнові позовні вимоги підлягають грошовій оцінці, а отже мають ціну позову. У випадку, якщо ціна позову не перевищує ста розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, справа вважається малозначною за прямою вказівкою закону. Як відзначив Верховний Суд, в таких випадках відсутня необхідність ухвалення окремого судового рішення щодо віднесення цивільної справи до відповідної категорії [8]. Також якщо ціна позову перевищує п'ятсот розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, то справа за прямою вказівкою закону не вважається малозначною.

Не є малозначними й справи, які відповідно до ч. 4 ст. 274 ЦПК України не підлягають розгляду в порядку спрощеного позовного провадження, до яких крім справ, у яких ціна позову перевищує п'ятсот розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб відносяться також справи, що виникають з сімейних відносин, крім спорів про стягнення аліментів та поділ майна подружжя; щодо спадкування; щодо приватизації державного житлового фонду; щодо визнання необґрунтованими активів та їх витребування відповідно до глави 12 розділу III ЦПК України [6].

Якщо ж ціна позову знаходиться у межах від ста до п'ятисот розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, або позовні вимоги мають немайновий характер, і справа не віднесена до категорій справ, що за законом не підлягають розгляду в порядку спрощеного позовного провадження, то питання оцінки такої справи як малозначної віднесене законом на розсуд суду. Основним критерієм для суду в такому випадку є складність справи. Як слідує з положень п. 2 ч. 6 ст. 19 ЦПК України, суд може визнати малозначною справу незначної складності.

Використання законодавцем оціночної категорії «справа незначної складності» в якості критерію віднесення справи до малозначних негативно впливає на юридичну визначеність питання. Як вбачається, наявність кореляції між визнанням справи малозначної та порядком її розгляду (в спрощеному позовному провадженні) дає підстави стверджувати, що справами незначної складності варто визнавати, зокрема, справи, розгляд яких не потребує проведення підготовчого засідання. Йдеться про справи, справедли- вий, неупереджений та своєчасний розгляд і вирішення яких можна забезпечити без вчинення процесуальних дій, передбачених ст. 197 ЦПК України.

Також юридична проблема, яку повинен вирішити суд при розгляді справи, не має бути занадто складною. Як правило, це стосується справ, у яких вже сформована усталена судова практика їх розгляду, зокрема, наявні правові висновки Верховного Суду в аналогічних справах щодо застосування норм закону, що підлягають застосуванню.

Залишається незрозумілою і відповідь на питання, в якій саме процесуальній формі суд повинен визнати справу малозначною у випадках наявності підстав, передбачених п. 2 ч. 6 ст. 19 ЦПК України. Принцип юридичної визначеності вимагає, щоб суд у зрозумілій для учасників судового процесу формі усунув будь-яку

невизначеність у цьому питанні, адже від цього залежить можливість реалізації цілої низки важливих прав учасників судового процесу: права на залучення представника, який не є адвокатом, права на касаційне оскарження судового рішення у цій справі.

Хоча малозначність справи є об'єктивно існуючою юридичною характеристикою справи, юридичним фактом, який у випадках, передбачених п. 2 ч. 6 ст. 19 ЦПК України, спричиняє правові наслідки, пов'язані з віднесенням справи до малозначних справ, є прийняття судом рішення (у формі ухвали) про визнання справи малозначною. Такої правової позиції дотримується й Верховний Суд. При цьому на думку Верховного Суду таке рішення може прийняти суд будь-якої, а не лише першої інстанції [9]. Ухвала суду не перетворює справу на малозначну, а лише офіційно підтверджує таку її юридичну характеристику.

На жаль, процесуальний закон не містить жодної вказівки про те, в якій саме ухвалі суд повинен визнати справу малозначною. Логічно припустити, що такою ухвалою має бути ухвала про відкриття провадження у справі. Однак положення ст. 187 ЦПК України не містять обов'язку суду вказувати в ухвалі про відкриття провадження у справі про визнання справи малозначною з підстав, передбачених п. 2 ч. 6 ст. 19 ЦПК України. У ній закріплено вказівку лише про необхідність зазначати вид позовного провадження (загальне або спрощене). Утім призначення справи до розгляду в порядку спрощеного позовного провадження не означає автоматичного визнання такої справи малозначною, адже в порядку спрощеного позовного провадження розглядаються й інші крім малозначних цивільні справи. У зв'язку з цим пропонуємо доповнити частину другу статті 187 ЦПК України пунктом 12 такого змісту: «12) про визнання справи малозначною за наявності підстав, передбачених п. 2 ч. 6 ст. 19 ЦПК України».

Проаналізувавши зміст ст. 274 ЦПК України у співвідношенні з положеннями ч. 6 ст. 19 ЦПК України, можна зробити висновок про неузгодженість цих норм цивільного процесуального законодавства. Про це свідчать наступні аргументи:

1) положення ч. 6 ст. 19 ЦПК України містять два окремих обмеження щодо віднесення справи до малозначних: якщо справа підлягає розгляду лише за правилами загального позовного провадження, та якщо ціна позову перевищує п'ятсот розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб. Утім серед справ, що підлягають роз-

гляду лише за правилами загального позовного провадження вже зазначені справи, в яких ціна позову перевищує п'ятсот розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, а тому додаткове зазначення цього критерію в ч. 6 ст. 19 ЦПК України є зайвим;

2) норма ч. 2 ст. 274 ЦПК України передбачає право суду розглянути в порядку спрощеного позовного провадження будь-яку справу, крім тих, стосовно яких встановлена пряма законодавча заборона щодо їх розгляду в такому процесуальному порядку (ч. 4 ст. 274 ЦПК України). Тобто справи спрощеного позовного провадження поділяються на дві групи: а) справи, які підлягають обов'язковому розгляду в порядку спрощеного позовного провадження (ч. 1 ст. 274 ЦПК України), б) справи, які можуть бути розглянуті в порядку спрощеного позовного провадження (справи позовного провадження, які не відносяться ні до категорій, передбачених ч. 1 ст. 274 ЦПК України, ні до категорій, передбачених ч. 4 ст. 274 ЦПК України). Це фактично дає суду повноваження розглядати в порядку спрощеного позовного провадження справи, які не визнані ним малозначними. Однак конструкція п. 2 ч. 6 ст. 19 ЦПК України дозволяє суду визнати малозначною будь-яку справу незначної складності крім тих, що наведені в ч. 4 ст. 274 ЦПК України. У зв'язку з цим положення ч. 2 ст. 274 ЦПК України втрачають будь-який сенс, оскільки якщо справа є справою незначної складності, то вона може бути визнана судом малозначною і підпадати під дію ч. 1 ст. 274 ЦПК України, якщо ж справа складна, і її не можна визнати малозначною, то відсутні й підстави для її розгляду в порядку спрощеного позовного провадження.

Як видається, положення ч. 2 ст. 274 ЦПК України є такою собі «страховкою» для судді. Тобто навіть якщо суд вищої інстанції дійде висновку, що справа була віднесена до категорії малозначних помилково, це все одно не стане підставою для направлення її для повторного розгляду до суду першої інстанції вже за правилами загального позовного провадження.

Занадто громіздкою та позбавленою юридичної визначеності є й процедура розгляду судом клопотання позивача про розгляд справи в порядку спрощеного позовного провадження у співвідношенні з процедурою надання заперечення відповідачем проти розгляду справи в порядку спрощеного позовного провадження (ст.ст. 276-277 ЦПК України). У даному питанні варто наголосити на наступних аспектах:

1) у випадках, передбачених ч. 1 ст. 274 ЦПК України розгляд справи обов'язково відбувається в порядку спрощеного позовного провадження, а тому ні клопотання позивача про розгляд справи в спрощеному позовному провадженні (його наявність чи відсутність), ні заперечення відповідача проти цього не мають жодного юридичного значення. Тобто думка сторін щодо можливості призначення справи до розгляду в порядку спрощеного позовного провадження може мати для суду якесь значення лише у випадках, передбачених ч. 2 ст. 274 ЦПК України;

2) положення ч. 2 ст. 274 ЦПК України не ставлять право суду призначати справу до розгляду в порядку спрощеного позовного провадження в залежність від наявності клопотання позивача. У співвідношенні з нормами ст.ст. 276-277 ЦПК України це означає, що якщо справа позовного провадження не відноситься ні до категорій, передбачених ч. 1 ст. 274 ЦПК України, ні до категорій, передбачених ч. 4 ст. 274 ЦПК України, суд може призначити її до розгляду в порядку спрощеного позовного провадження як за власною ініціативою, так і за клопотанням позивача. Якщо він це робить за клопотанням позивача, то за приписами ст. 277 ЦПК України суд повинен надати відповідачу строк для подання заяви із запереченнями щодо розгляду справи в порядку спрощеного позовного провадження. Якщо ж суд приймає таке рішення за власною ініціативою, то жодного узгодження з відповідачем не потрібно. Звичайно таке тлумачення названих положень

процесуального закону знецінює прояв ініціативи сторін у вирішенні питання про розгляд справи в спрощеному позовному провадженні. Воно стало можливим внаслідок неузгодженості норм ч. 2 ст. 274 ЦПК України та ст.ст. 276-277 ЦПК України.

Висновки з дослідження та перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. В результаті проведеного дослідження встановлено неузгодженість положень цивільного процесуального законодавства України, на підставі яких суди призначають цивільні справи до розгляду в порядку спрощеного позовного провадження.

З метою усунення неузгодженості норм ЦПК України пропонуємо:

1) викласти пункт другий частини шостої статті 19 ЦПК України в наступній редакції: «2) справи незначної складності, визнані судом малозначними, крім справ, які підлягають розгляду лише за правилами загального позовного провадження»;

2) доповнити частину другу статті 187 ЦПК України пунктом 12 наступного змісту: «12) про визнання справи малозначною за наявності підстав, передбачених п. 2 ч. 6 ст. 19 ЦПК України»;

3) частину другу статті 274 ЦПК України викласти в наступній редакції: «2. У порядку спрощеного позовного провадження за клопотанням позивача може бути розглянута будь-яка інша справа позовного провадження, віднесена до юрисдикції суду, за винятком справ, зазначених у частині четвертій цієї статті».

ЛІТЕРАТУРА:

1. Рекомендації R (84) 5 Комітету міністрів державам-членам стосовно принципів цивільного судочинства, що направлені на удосконалення судової системи від 28.02.1984 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_126.
2. Верховенство права: Доповідь, схвалена Венеційською Комісією на 86-му пленарному засіданні (Венеція, 25–26 березня 2011 року), на основі коментарів, що їх надали: пан Пітер Ван Дайк (член Комісії, Нідерланди) пані Грет Галлер (член Комісії, Швейцарія) пан Джефрі Джоуел (член Комісії, Велика Британія) пан Каарло Туорі (член Комісії, Фінляндія). Переклад на українську мову С. Головатого (за підтримки Американської агенції з міжнародного розвитку/USAID). *Право України*. 2011. № 10. С. 168–184.
3. Рішення Європейського суду з прав людини у справі Олссон проти Швеції від 24.03.1988 р. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/rus?i=001-57548>.
4. Рішення Європейського суду з прав людини у справі Барановський проти Польщі від 28.03.2000 р. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/rus?i=001-58525>.
5. Рішення Європейського суду з прав людини у справі Микола Кучеренко проти України від 19.02.2009 р. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/rus?i=001-91395>.
6. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 р. № 1618-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 40–41, 42. Ст. 492.
7. Постанова Першої судової палати Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 24 липня 2019 року у справі № 559/1313/17, провадження № 61-47587св18. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/83335472>.
8. Постанова Першої судової палати Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 27 грудня 2018 року у справі № 589/3937/17, провадження № 61-11921св18. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78979430>.
9. Постанова Другої судової палати Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 11 липня 2019 року у справі № 583/783/18, провадження № 61-10656св19. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/82968166>.

Андронов Ігор Володимирович

НЕДОСТАТНІСТЬ ЮРИДИЧНОЇ ВИЗНАЧЕНОСТІ СПРОЩЕНОГО ПОЗОВНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

У статті викладено наукові результати аналізу положень нової редакції Цивільного процесуального кодексу України та надано оцінку норм, які визначають порядок віднесення цивільних справ до категорії малозначних та призначення цивільних справ до розгляду в порядку спрощеного позовного провадження, з точки зору їх відповідності принципу юридичної визначеності. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення правового регулювання спрощеного позовного провадження з метою усунення суперечливості норм процесуального закону.

Ключові слова: правосуддя, цивільний процес, малозначні справи, принципи права, позовне провадження, справа незначної складності, юридична визначеність.

Андронов Игорь Владимирович

НЕДОСТАТОЧНОСТЬ ЮРИДИЧЕСКОЙ ОПРЕДЕЛЕННОСТИ УПРОЩЕННОГО ИСКОВОГО ПРОИЗВОДСТВА

В статье изложены научные результаты анализа положений новой редакции Гражданского процессуального кодекса Украины и дана оценка норм, устанавливающих порядок отнесения гражданских дел к категории малозначительных и назначения гражданских дел к рассмотрению в порядке упрощенного искового производства, с точки зрения их соответствия принципу юридической определенности. Сформулированы предложения по совершенствованию правового регулирования упрощенного искового производства с целью устранения противоречивости норм процессуального закона.

Ключевые слова: правосудие, гражданский процесс, малозначительные дела, принципы права, исковое производство, дело незначительной сложности, юридическая определенность.

Andronov Ihor

SHORTAGE OF LEGAL CERTAINTY OF SIMPLIFIED CLAIM PROCEEDINGS

The article presents the scientific results of the analysis of the provisions of the new version of the Civil Procedure Code of Ukraine and provides an assessment of the norms, that determine the procedure for assigning civil cases to the category of insignificant and assigning civil cases to consideration in the order of simplified claim proceedings, in terms of their compliance with the principle of legal certainty.

It is established that the term «insignificant matter» enshrined in the procedural law has nothing to do with the true assessment of the meaning of the case for the court or the parties. The impartiality of the court, in particular, means that it has an equal attitude to every case in its proceedings, and therefore no case can be of greater or lesser importance to it. As regards the value of the case to the parties, especially the claimant, it is not objectively assessed. The insignificance of a case is a legal characteristic of a case that has entirely objective criteria, the presence or absence of which is judged by the court.

The criteria for classifying cases as insignificant, first of all, depend on whether the claims are property in nature, that is, the price of the claim. It is argued that the use by the legislator of the evaluation category of «case of insignificant complexity» as a criterion for referring a case to insignificant negatively affects the legal certainty of this issue. The existence of a link between the recognition of a case of insignificant nature and the order of its consideration (in summary proceedings) gives grounds to argue that cases of insignificant complexity should be recognized, in particular, cases that do not require a preparatory hearing. It is a matter of a fair, impartial and timely hearing, and the decisions of which can be secured without committing procedural actions by the court in preparatory proceedings.

Also, the legal problem that a court must resolve when considering a case should not be too complicated. As a rule, this applies to cases in which a settled case law of their consideration has already been formed, in particular, existing legal opinions of the Supreme Court in similar cases regarding the application of the rules of law to be applied.

Proposals for improvement of the legal regulation of the simplified lawsuit are formulated in order to eliminate the contradictions of the rules of procedural law.

Key words: justice, civil process, minor cases, principles of law, claim proceedings, small-scale case, legal certainty.